

Beleidskeuzes in het kader van de overdracht bevoegdheden cultuur en jeugd van de provincies naar de Vlaamse overheid

Vanaf 1 januari 2018 zijn de provincies niet langer bevoegd voor de persoonsgebonden bevoegdheden, zoals Cultuur, Jeugd, Welzijn en Sport. Op 9 november 2016 werd hiertoe het decreet betreffende de nieuwe taakstelling van de provincies goedgekeurd in het Vlaams Parlement. Deze nota licht de beleidskeuzes die genomen werden door minister Gatz voor zijn bevoegdheden cultuur en jeugd toe.

Om een duurzame overdracht te bereiken, wordt 2018-2019 een overgangperiode waarin verschillende maatregelen voor cultuur en jeugd het waardevolle regionale culturele veld ondersteunen. Ondertussen worden de krachtlijnen van het regionaal cultuurdecreet uitgetekend tegen 1 januari 2020.

Het eerste luik beschrijft de maatregelen voor cultuur met aandacht voor de jongerencultuur in het transitierglement. In het tweede luik van de nota komen de maatregelen die genomen werden in het kader van jeugdwerk voor bijzondere doelgroepen aan bod.

1. Welke maatregelen worden genomen voor cultuur?

1.1. Transitierglement voor culturele projecten met regionale uitstraling

Het transitierglement moet de subsidiëring van culturele projecten die het lokale niveau overstijgen, waarborgen in 2018 en 2019. Het reglement vormt een complementaire poot van het Vlaamse cultuurbeleid, naast het lokale en landelijke cultuurbeleid. Verschillende elementen uit de provinciale reglementen werden overgenomen in het transitierglement dat tot stand is gekomen in samenwerking met de provincies. De subsidieaanvragen zullen grotendeels worden beoordeeld door medewerkers uit de provincies die binnen de Vlaamse administratie worden tewerkgesteld. Op die manier wordt hun belangrijke kennis en expertise van het regionale culturele veld ingezet. Het Departement Cultuur, Jeugd en Media bekijkt momenteel met de provincies de praktische afspraken hierover.

Om in aanmerking te komen voor projectsubsidies moeten projecten gelieerd zijn aan kunsten, cultureel erfgoed, circus, lokaal cultuurbeleid, sociaal-cultureel volwassenenwerk, amateurkunsten of een combinatie van verschillende culturele sectoren. Ook culturele initiatieven met bovenlokale ambities die zich richten naar jongeren, denk aan pop- en rockconcours of andere initiatieven die podiumkansen voor jongeren creëren, kunnen subsidies aanvragen binnen dit reglement.

Het transitierglement voorziet vier indieningsdata in de komende twee jaar. De eerste deadline voor de indiening van projectvoorstellen is uiterlijk 1 oktober 2017 voor projecten die aanvangen

op 1 januari 2018. De subsidieaanvraag moet worden ingediend via de online applicatie KIOSK van het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Indienen via de applicatie kan vanaf midden augustus, maar organisaties kunnen hun dossier alvast voorbereiden op basis van het reglement. Eind augustus organiseert het departement in samenwerking met de huidige provinciale diensten een informatiesessie voor de sector in elke provincie.

1.2. Werkingsmiddelen continueren in 2018 en 2019

Ook de engagementen met organisaties die op structurele basis worden gesteund door de provincies worden voortgezet in 2018 en 2019. Hierbij wordt uitgegaan van volgende principes:

- Organisaties die werkingssubsidies voor cultuur of jeugdwerk ontvangen van de provincies of op naam in de provinciale begrotingen van 2014 staan en in het kader van de vernieuwde taakstelling van de provincies worden overgeheveld naar de Vlaamse overheid zullen een facultatieve subsidie ontvangen van de Vlaamse overheid in 2018 en 2019. Voor cultureel erfgoed zijn er enkele uitzonderingen, gelet op de instroom vanaf 2019 in het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet (punt 1.4).
- Organisaties die in 2014 aanvullende subsidies op Vlaamse decreten ontvingen, kunnen blijven rekenen op deze bijkomende middelen in de lopende subsidieperiode via hun enveloppes binnen de Vlaamse decreten.

De subsidiëring in de overgangsjaren 2018 en 2019 zal gebeuren met als referentiejaar 2014. Een overzicht van de betrokken organisaties staat op de website van het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

Om hun subsidie in 2018 en 2019 te ontvangen moeten deze organisaties zich via de KIOSK module van het departement CJM registreren vanaf 1/11/2017. Elke organisatie zal persoonlijk nog worden aangeschreven.

Voor bepaalde taken ontvingen een aantal organisaties middelen van de provincies op basis van een aanbesteding of overeenkomst. Deze maken geen deel uit van de lijsten met subsidies die bij dit bericht gepubliceerd zijn. Deze worden momenteel nog volop in kaart gebracht. Voor vragen hieromtrent kan je een mail sturen naar onderstaand adres.

De subsidies voor letteren en audiovisuele kunsten worden overgedragen aan het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Vlaams Audiovisueel Fonds. Zij zullen op een vergelijkbare wijze tewerk gaan en 2018 en 2019 beschouwen als een overgangperiode.

1.3. Amateurkunstenorganisaties continueren in 2018 en 2019

Momenteel ondersteunen de provincies om en bij 800 muzikensembles, koren en theatergezelschappen. De Vlaamse overheid zal het subsidiebedrag voor deze organisaties continueren in 2018 en 2019. De hoogte van de subsidie wordt bepaald volgens de ranking van de laatste wedstrijd waaraan deze organisaties deelnamen. Aangezien niet alle wedstrijden gelijktijdig lopen in de provincies, zijn nog niet voor alle organisaties de subsidiebedragen bekend. Een overzicht van de organisaties staat op de website van het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

Om hun subsidie in 2018 en 2019 te ontvangen moeten deze organisaties zich via de KIOSK module van het departement CJM registreren vanaf 1/11/2017.

De Vlaamse overheid zal in 2018 en 2019 geen wedstrijden voor muzikensembles, koren en theatergezelschappen organiseren. In deze overgangperiode werkt het departement, in overleg met de amateurkunstenorganisaties, een nieuw toekomstgericht beleidskader uit rond kwaliteitsbevordering van de amateurkunstensector. Deze nieuwe maatregelen worden opgenomen in het nieuwe te ontwikkelen decreet regionaal cultuurbeleid dat vanaf 2020 in voege zal treden.

1.4. Overdracht erfgoedtaken

a) Indelen en ondersteunen van collectiebeherende organisaties bij het regionale niveau

De indeling en ondersteuning van collectiebeherende organisaties bij het regionale niveau is reeds meegenomen in het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet van 24 februari 2017. Het gaat uitsluitend om musea, archieven en erfgoedbibliotheken. Een eerste beleidsperiode loopt van 1/1/2019 tot en met 31/12/2023. Aanvragen van collectiebeherende organisaties voor indeling bij het regionale niveau en de hierbij horende werkingssubsidies worden verwacht uiterlijk 15/1/2018.

In afwachting van een nieuwe beleidsperiode zullen organisaties die in 2017 ingedeeld zijn bij het regionale niveau én hiervoor structureel ondersteund worden door de provincies in 2017, dezelfde werkingssubsidie in 2018 ontvangen van de Vlaamse overheid.

b) Ondersteunen van diverse cultureel-erfgoedinitiatieven met een regionale relevantie

Naast regionale indeling en ondersteuning van collectiebeherende organisaties (zie punt a), boden de provincies ook projectmatige en structurele ondersteuning aan diverse erfgoedinitiatieven met een regionale relevantie.

Projectmatige ondersteuning van cultureel-erfgoedorganisaties met een regionale relevantie is meegenomen in het transitierglement (punt 1.1). Structurele ondersteuning van cultureel-erfgoedorganisaties met een regionale relevantie (anders dan vermeld in punt a) is meegenomen in de continuering van werkingssubsidies en engagementen (punt 1.2).

Ingeval het gaat om structurele ondersteuning van erfgoedorganisaties die ook structureel gesubsidieerd worden door de Vlaamse overheid, zullen de provinciale middelen voor 2018 worden toegevoegd aan de werkingssubsidie vanuit het Cultureel-erfgoeddecreet. Gelet op de nieuwe beleidsperiode 2019-2023 in het Cultureel-erfgoeddecreet, geldt deze maatregel enkel in 2018. Voor de werking vanaf 2019 dienen de organisaties dit mee te nemen in het beleidsplan voor de nieuwe beleidsperiode 2019-2023.

c) Consulentenschap

Binnen elke provincie zijn één of meerdere erfgoed-, archief- of museumconsulenten werkzaam. Om het consulentenschap te waarborgen, zullen deze consulenten in de overgangsfase 2018-2019 aan de slag gaan in het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Tijdens de overgangperiode wordt het consulentenschap geëvalueerd met het oog op een overdracht naar organisaties in het cultureel erfgoedveld.

d) Regionaal depotbeleid

De Vlaamse overheid neemt het regionaal depotbeleid over en zal een duurzame visie uitwerken op Vlaamse schaal waarbij wordt ingezet op de verbetering van de bewaaromstandigheden in situ, de stimulering en ondersteuning van investeringen in gezamenlijke depotinfrastructuur en het tot

stand brengen van depotnetwerken. Om dit te bereiken worden de volgende maatregelen genomen:

- het depotconsulentschap wordt in een overgangsfase opgenomen binnen het departement CIM met het oog op een overdracht naar organisaties in het cultureel-erfgoedveld;
- in overleg met FARO, Vlaamse steunpunt voor cultureel erfgoed, wordt de continuering en uitbouw van instrumenten zoals de portaalwebsite www.depotwijzer.be, uitleenmateriaal (zoals fotografiesets, lichtmeters, klimaatmeters ...) en het vormingsaanbod gericht op professionele en vrijwillige medewerkers bekeken;
- middelen verbonden aan projectmatige erfgoedsubsidies voor inrichting of verbetering van depots worden blijvend ingezet voor erfgoedprojecten, deels door toevoeging aan het reglement 'waarden van erfgoedcollecties' zodat dit ook opengesteld kan worden voor regionaal ingedeelde actoren, deels via het transitierglement.

e) Erfgoeddatabanken

De Vlaamse overheid neemt de provinciale erfgoeddatabanken (Erfgoedinzicht, Erfgoedplus en Donnet) in 2018-2019 over en maakt van de overgangperiode gebruik om een onderzoeksopdracht uit te schrijven waarin de mogelijkheid voor een eengemaakt systeem wordt onderzocht.

1.5. Overdracht taken bibliotheekbeleid

a) Streekgericht bibliotheekbeleid

Het consulentschap voor streekgericht bibliotheekbeleid wordt in de overgangperiode 2018-2019 ondergebracht in het departement. Op deze wijze gaat de expertise opgebouwd door provinciale medewerkers niet verloren en wordt de ondersteuning aan lokale bibliotheken en aan regionale samenwerkingen in de bibliotheeksector gecontinueerd. Tijdens de overgangperiode zal de huidige ondersteuning worden geëvalueerd en het resultaat worden meegenomen in het te ontwikkelen decreet regionaal cultuurbeleid.

b) Eéngemaakt Bibliotheeksysteem

De Vlaamse overheid zal een overeenkomst sluiten met Cultuurconnect voor de realisatie van een Eéngemaakt Bibliotheeksysteem (EBS) voor de periode 2018-2023. Onder coördinatie van Cultuurconnect worden de zes provinciale bibliotheeksystemen (PBS), de online catalogi van Bibliotheekportalen, de e-diensten van Mijn Bibliotheek en de provinciale websiteplatformen ondergebracht in een Eéngemaakt Bibliotheeksysteem. Dit is een consolidatie van de huidige verschillende systemen uitgebouwd door verschillende gemeentelijke, provinciale, Brusselse en Vlaamse overheidsorganisaties.

c) Interbibliothecair leenverkeer

Ook het interbibliothecair leenverkeer (IBL) wordt in de overgangsfase toegewezen aan Cultuurconnect.

1.6. Overdracht provinciale culturele instellingen en collecties

a) Instellingen overgedragen naar de Vlaamse overheid

Acht instellingen, waaronder één jeugdverblijf, worden overgedragen naar de Vlaamse overheid, maar worden niet in eigen beheer genomen. De instelling wordt ofwel beheerd door een verzelfstandigde structuur, ofwel in beheer gegeven van een speler in het veld. Hiervoor worden overeenkomsten gesloten en de nodige middelen ter beschikking gesteld (ofwel toegevoegd aan bestaande subsidies, ofwel via een aparte dotatie). Ook het personeel verbonden aan de instelling wordt overgedragen naar de Vlaamse overheid. Ingeval van statutaire werknemers worden deze ter beschikking gesteld, ingeval van contractuele werknemers worden deze overgedragen naar de verzelfstandigde structuur of speler. Het vastgoed komt in beheer van het Fonds voor Culturele Infrastructuur. Collecties worden overgedragen naar de Vlaamse overheid en in bewaring gegeven aan de betreffende speler.

Het gaat om Roger Raveelmuseum, Mu.ZEE en het Permekemuseum, Architectuurarchief Antwerpen, Collectie Bulskampveld, Lijsternest, Emile Verhaerenmuseum, Z33 en het provinciaal jeugdverblijf Hanenbos.

b) Instellingen overgedragen naar een lokale overheid

In totaal worden 11 instellingen overgedragen naar een lokale overheid. Het is aan de ontvangende lokale overheden om voor elke instelling een transitieplan op maat op te maken en een transitie-manager aan te stellen. Het departement neemt hier een begeleidende rol op.

Het gaat om Modemuseum, Fotomuseum, Museum voor Edelsmeedkunst, Juwelen en Diamanten (DIVA), Arenbergschouwburg, Studio H. Teirlinck, Provinciale bibliotheek Limburg, Provinciaal Gallo-Romeins Museum, Provinciaal Caermersklooster, Schrijvershuis Anton Van Wilderode, Provinciale erfgoedbibliotheek Westflandrica en Be-Part.

1.7. Krachtlijnen Regionaal Cultuurdecreet

De keuze om de jaren 2018 en 2019 als een overgangperiode te beschouwen, biedt de mogelijkheid om ten gronde na te gaan welke taken van de provincies als essentieel-complementair voor het cultuur- en jeugdlandschap moeten worden beschouwd en op welke wijze deze een plek moeten krijgen in het regionaal cultuurdecreet. Dit cultuurdecreet is momenteel in ontwikkeling, in het najaar worden de eerste ontwerp teksten verwacht.

Centrale krachtlijnen bij het uittekenen van het nieuwe decreet zijn

- **praktijkondersteuning** via consulentschap, coaching en ondersteuning, al dan niet opgenomen door steunpunten of spelers in het veld,
- **talentondersteuning** door subsidiëring van jonge beloftevolle kunstenaars of amateurkunstenorganisaties en
- **participatie** door ondersteuning van breed toegankelijke bovenlokale culturele initiatieven, culturele producties of samenwerkingsverbanden op vlak van cultuurcommunicatie.

Het regionaal cultuurdecreet moet operationeel zijn vanaf 1 januari 2020.

1.8. Meer informatie

Indien u vragen heeft, kan u contact opnemen met het Departement Cultuur, Jeugd en Media via e-mail: overgangsmaatregelenprovincies@cjsm.vlaanderen.be

2. Welke maatregelen worden genomen voor jeugd?

In wat volgt, worden de maatregelen die genomen werden in het kader van jeugdwerk voor bijzondere doelgroepen besproken. Het aspect 'jongerencultuur' valt onder het transitiereglement en komt aan bod in punt 1.1.

2.1. Werkingsmiddelen continueren in 2018 en 2019

Organisaties die werkingssubsidies voor jeugdwerk ontvangen van de provincies of op naam in de provinciale begrotingen van 2014 staan en in het kader van de vernieuwde taakstelling van de provincies worden overgeheveld naar de Vlaamse overheid zullen een facultatieve subsidie ontvangen van de Vlaamse overheid in 2018 en 2019.

De subsidiëring in de overgangsjaren 2018 en 2019 zal gebeuren met als referentiejaar 2014. Een overzicht van de betrokken organisaties staat op de website van het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

Om hun subsidie in 2018 en 2019 te ontvangen moeten deze organisaties zich via de KIOSK module van het departement CJM registreren vanaf 1/11/2017.

Voor bepaalde taken ontvingen een aantal organisaties middelen van de provincies op basis van een aanbesteding of overeenkomst. Deze maken geen deel uit van de lijsten met subsidies die bij dit bericht gepubliceerd zijn. Deze worden momenteel nog volop in kaart gebracht. Voor vragen hieromtrent kan je een mail sturen naar onderstaand adres.

2.2. Decreet bovenlokaal jeugdwerk, jeugdhuizen en jeugdwerk voor bijzondere doelgroepen.

Het ontwerp van het decreet wordt voor het zomerreces 2017 aan de Vlaamse Regering voorgelegd voor principiële goedkeuring. Het decreet bundelt verschillende subsidielijnen en is gericht naar vier groepen van initiatiefnemers:

- geprofessionaliseerde jeugdhuizen die inspelen op prioriteiten van het Vlaamse jeugdbeleid;
- geprofessionaliseerd jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren;
- bovenlokaal jeugdwerk met kinderen en jongeren met een handicap;
- intergemeentelijke samenwerkingsverbanden die de samenwerking en de netwerking stimuleren tussen de lokale besturen en de jeugdverenigingen binnen hun werkingsgebied.

De ondersteuning van bovenlokaal jeugdwerk met kinderen en jongeren met een handicap en van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zijn taken die de Vlaamse overheid opneemt naar aanleiding van de vernieuwde taakstelling van de provincies.

De krachtlijnen van het decreet zijn:

- een meerjarige structurele ondersteuning bieden aan verenigingen die inspelen op prioriteiten van het Vlaamse jeugdbeleid of die een bovenlokale werking ontplooiën;
- via projectsubsidies de mogelijkheid bieden aan verenigingen om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen;
- de administratieve last voor de initiatiefnemers laag houden;
- een complementair beleid voeren t.a.v. de lokale besturen.

Het decreet zal gefaseerd in werking treden. Voor de subsidielijnen “bovenlokaal jeugdwerk met kinderen en jongeren met een handicap” start de financiering op basis van dit decreet op 1 januari 2020. Voor de subsidielijn “intergemeentelijke samenwerkingen” zullen er gedurende drie jaar overgangsmaatregelen zijn en start de financiering op basis van dit decreet op 1 januari 2021.

2.3. Uitbouw netwerk “Jeugdwerk voor allen”

Vanaf 2018 zal ingezet worden op de uitbouw van een Vlaams netwerk dat instaat voor het ontwikkelen van een vraag gestuurd aanbod naar lokale besturen en verenigingen rond het thema “inclusie”. Hiermee wordt een vervolg gegeven aan het beleid dat de voorbije jaren werd ontwikkeld om kinderen en jongeren met een handicap of in een maatschappelijk kwetsbare situatie zoveel mogelijk te laten deelnemen aan het jeugdwerk.

2.4. Het voeren van een flankerend beleid

Naast het ontwikkelen van een subsidiebeleid zullen er de komende jaren ook middelen vrijgemaakt worden voor het voeren van een flankerend beleid. De Vlaamse overheid gaat hierbij enerzijds zelf initiatieven nemen, zoals het voeren van een nabijheidspolitiek of het opnemen van de regiefunctie van het netwerk “Jeugdwerk voor Allen”. Anderzijds zal ze ook jeugdwerkpartners ondersteunen, actief op het Vlaams en bovenlokaal niveau. Wat de Vlaamse jeugdwerkpartners betreft, zullen hierover afspraken worden gemaakt in het kader van de nieuwe subsidieovereenkomsten die worden gesloten voor de periode 2018-2020/2021.

2.5. Overdracht provinciaal jeugdverblijf “Hanenbos” naar de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme

Vanaf 1 januari 2018 wordt het jeugdverblijf “Hanenbos” in Dworp het derde centrum onder het beheer van de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme naast Destelheide en De Hoge Rielen.

Zie ook punt 1.6. Overdracht provinciale culturele instellingen en collecties.

2.6. Meer informatie

Indien u vragen heeft, kan u contact opnemen met het Departement Cultuur, Jeugd en Media via e-mail: overgangsmaatregelenprovincies@cjsm.vlaanderen.be

3. Meer informatie en bijhorende documenten

- Transitierglement voor de subsidiëring van culturele projecten met een regionale uitstraling (PDF)
- Overzicht organisaties die worden gecontinueerd in 2018 en 2019 (PDF)